СТАНОВИЩЕ

от проф. Йоана Димитрова Киселова-Кънева, дб,
Катедра „Биохимия, молекулна медицина и нутригеномика"
Факултет Фармация
Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов", Варна
Бул. Цар Освободител" 84Б
тел: (052) 677050/вътр. 2886, e-mail: ykisselova@abv.bg

Член на Научно Жури по процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор" с кандидат Стефка Маринова Стоева в Медицински Университет – Варна, съгласно Заповед No Р-109-320/ 25.09.2026 г. на Ректора на Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов", гр. Варна

1. Данни за кандидата

Стефка Маринова Стоева е редовен докторант по Биохимия, област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатик, Професионално направление 4.3. Биологически науки в Катедрата по биохимия, молекулна медицина и нутригеномика при МУ-Варна в периода 2021-2026 година, с Научен Ръководител Доц. Милка Аспарухова Нашар, дб. Отчислена е с право на защита съгласно заповед No Р-100-390/ 08.07.2026 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов" – Варна.

2. Структура на дисертационния труд

Дисертационен труд на тема «*Сравнително проучване биологичните ефекти на природни хранителни източници на сяра върху човешки интестинални клетки*» е написан на 154 страници, онагледен е с 73 фигури и 6 таблици и съдържа следните раздели: Въведение - 2 стр.; Литературен обзор – 20 стр.; Цел и задачи – 1 стр.; Материали и методи – 10 стр.; Резултати – 59 стр.; Дискусия – 29 стр.; Заключение – 2 стр.; Изводи – 1 стр. и Приноси – 1 стр. Библиографията е представена на 18 и включва 298 цитирани източника. Преди литературния обзор е предоставен списък на често използваните съкращения, което е в улеснение при четенето и ориентирането в информацията в дисертацията. Накрая е представен и списък с научните публкации по дисертационния труд и участията в конференции с резултатите, отразени в проекта на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран според изискванията и съдържа всички необходими раздели в съответната пълнота.

3. Оценка на обосновка на проучването и литературен обзор

Литературният обзор е добре структуриран и съдържа изчерпателна информация за различни природни източници на сяра. Направен е подробен анализ на наличната

научна информация за избраните за изследване източници на сяра – минерална вода от Варненския басейн, сулфорафан, алиин и таурин като са разгледани различни аспекти – биотрансформация, безопасност, молекулярни механизми на действие и др. Показани са данни за техните биологични ефекти в *in vitro* изследвания с клетъчни култури, животински модели и интервенционални проучвания с хора. Направен е изчерпателен анализ на наличните данни за тяхното значение за регулация на процеси като възпаление и поддържане на клетъчната редокс хомеостаза и за системни цитопротективни и метаболитни ефекти. Добавени са и данни за ефекти върху интестиналния епител и гастроинтестиналната система, което е във връзка и с обосновката на темата на дисертационния труд и е направена оценка на HIEC-6 клетъчната линия като модел за скрининг на биологичните ефекти на храни и води. Разделът е онагледен с обобщаващи, информативни и добре оформени стилистично фигури. Разделът завършва с обобщение и формулиране на научна хипотеза.

4. Оценка на цел и задачи

Целта на дисертационния труд е ясна, а поставените задачи са в съответствие с нея. Разписани са ясно и точно.

5. Оценка на използваните материали и методи

Описанието на материалите и използваните методи е подробно и ясно. Избраните аналитични техники са информативни и в съответствие с поставените задачи. Използвани са съвременни експериментални и аналитични методи. Статистическата обработка на получените резултати е направена чрез подходящи методи.

6. Оценка на резултатите и дискусията

Получените резултатите са описани подробно и са онагледени със съответните фигури таблици. Поучени са данни за влиянието на изследваните субстанции и минерална вода върху клетъчната жизненост (HIEC-6 клетъчна линия) и експресия на целеви гени в модел на индуцирано от ЛПЗ възпаление. Изследвани са гени, свързани с различни процеси – възпалениителен отговор (NF-kB, TNF-α, IL-6, IL-8, COX-2), включително върху оста Caspase 1/IL-1β и ендогенния инхибитор IL1RN, антиоксидантната защита (Nrf2 и GPx), клетъчната адаптация (Sirt1 и FOXO4) и биотрансформацията (SULT1A1 и SULT1A3). Направени са корелационни анализи за оценка на връзката между експресионните профили както в нестимулирани клетки, така и в условия на индуцирано възпаление. Дискусията е изчерпателна и структурирана според групите резултати.

7. Оценка на изводите и приносите

От направеното изследване докторантката е формулирала 8 извода, съответстващи на поставените задачи и отразяващи реално данните от получените резултати.

Приносите са разделени в три категории – приноси с оригинален характер, такива с приложен характер и такива с потвърдителен характер.

8. Изпълнение на критериите за придобиване на образователната и научната степен „Доктор“

Докторантката е съавтор в две пълнотекстови публикации в реферирани списания, с което изпълнява критерия от 30 точки, необходими за придобиване на ОНС „Доктор“, съгласно Закона за развитие на академични състав в Република България и според Правилника за развитие на академичния състав в Медицински Университет - Варна.

9. Заключение

Предоставеният ми за становище дисертационен труд на тема «*Сравнително проучване биологичните ефекти на природни хранителни източници на сяра върху човешки интестинални клетки*“, представя едно завършено научно изследване по актуална научна тема и със значими изводи и приноси. В качеството ми на член на Научно Жури съгласно Заповед No Р-109-320/ 25.09.2026 г. на Ректора на Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, гр. Варна и предвид на гореизложеното давам съгласието си на Стефка Маринова Стоева да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“ по Биохимия, в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатик, Професионално направление 4.3. Биологически науки.

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679

06.11.2026 г. Изготвил:.....

гр. Варна (проф. Йоана Димитрова Киселова-Кънева, дб)